

Cuprins

Cartea I. Jane.....	9
Cartea a II-a. Katherine.....	115
Cartea a III-a. Mary.....	359

Philippa Gregory

Ultimul dintre Tudori

Traducere din limba engleză
de Ioana Georgescu

POLIROM
2018

Palatul Whitehall, Londra Primăvara anului 1561

Cât aștept ca el să se întoarcă la curte, nimeni nu e surprins de tristețea mea tăcută. Toată lumea știe că eu și Janey am fost prietene bune, nimeni nu bănuiește că îmi e dor și de Ned. Singurul lucru care se petrece este primirea veștii că vara mea, Margaret Douglas, l-a trimis pe frumosul ei fiu în Franța ca să prezinte condoleanțele familiei la moartea regelui francez. De parcă i-ar păsa cuiva ce face familia Lennox! Dar bârfele spun că i-a ordonat fiului său, Henry Stuart, să o ceară de soție pe regina rămasă văduvă. Dacă regina Scoției dorește alt băiat frumos al mamei să-l înlocuiască pe cel pe care tocmai l-a pierdut, atunci va avea unul la îndemână. Dar îmi imaginez că-și va dori un bărbat drept soț și nu o marionetă. Cu siguranță, toate verișoarele ei preferă bărbați demni de respect: Margaret Douglas și-a venerat soțul, pe Matthew Stewart, contele de Lennox; preferința Elisabetei pentru aventurieri e o rușine; iar eu nici n-aș putea să mă gândesc la un bărbat pe care să nu-l respect cu adevărat.

La câteva zile după înmormântare descopăr o pată de sânge pe cămașa de noapte și bănuiesc că e sorocul care a venit, în sfârșit, cu mare întârziere. Nu e mult sânge și nu am pe cine să întreb. Aș vrea ca Janey să fie aici. Ea ar număra zilele cu mine și ar încuviința că sorocul a întârziat și nu a fost vorba de nici un prunc. Mă simt atât de netoată pentru că nu sunt sigură și, cu toate astea, nu am nici o moașă sau vreo doamnă bătrână care să-mi spună ce trebuie să fac. Nu am prietene cu mulți copii și nu îndrăznesc să cer sfatul cuiva care ar putea să știe, cum ar fi doamnele în vârstă care se ocupă de rochii, la garderobă, fiindcă bârfa circulă repede la o curte care pentru bârfă trăiește.

E prima întrebare pe care mi-o pune Ned când se întoarce la curte. Îmi dă colivia cu câncari, iar eu scot mici țipete de încântare

și-i duc în camera mea și-i alârn de un cârlig aproape de fereastră, unde au parte de câteva raze de soare pe aripile lor pestrițe.

— Katherine, iubita mea, lasă-i în pace, mă imploră el. Trebuie să vorbesc cu tine.

— Mergem în grădină, spun eu.

Merg puțin înaintea lui și ne îndreptăm către grădinița noastră preferată, unde micile poteci cu pietriș dau ocol gardurilor vii joase. Dar grădina împrejmuită de ziduri e plină de grădinari, care greblează pietrișul și tund gardurile vii.

— Nu aici, spune Ned iritat. Hai să mergem în livadă.

Florile pomilor sunt roz și albe, atât de dese, încât crengile par să fie încovoiate sub greutatea zăpezii rozalii. Albinele zoresc ca niște lăptărese grăbite de la un mugur deschis la altul. Aud cântecul unui cuc și caut cu privirea penele lui cenușii. Iubesc cucii. Îi aud atât de des și îi văd atât de rar.

— Ascultă, spune Ned grăbit. Elisabeta mi-a dat procura să pot merge în Franța.

Îmi arată semnătura ei, cu „E”-ul afectat și restul liniilor spiralate.

— Dar n-o să mă duc dacă tu ești grea. Dacă există și cea mai mică posibilitate să porți în pântece pruncul nostru, atunci o să rămân aici și-i vom spune reginei împreună.

Groaza mea de-a o înfrunta pe Elisabeta fără sprijinul lui Janey aproape că o întrece pe aceea pricinuită de gândul că Ned ar putea pleca.

— Nu știu, spun eu, atentă la cucul care cântă atât de aproape, încât trebuie să fie chiar deasupra noastră, ascuns printre crengi. Nu cred. Nu pot să fiu sigură. Cred că am avut necazuri femeiești chiar după ce Janey a fost..., nu pot rosti cuvântul „înmormântată”.

Ned mă strânge de mână.

— Nu voi pleca dacă nu-mi dai voie, spune el.

— Bănuiesc că vrei să pleci, spun eu țâfnosă. Paris și Rheims și toate locurile acelea.

— Sigur că aș vrea să văd orașele acestea și să particip la încoronarea noului rege. Vreau să învăț despre lume, recunoaște el. Și nu ne-ar strica să-i arăt lui Cecil că sunt demn de încredere. Sigur că e o mare ocazie pentru mine. Dar n-o să mă duc dacă ești

grea. Nu te voi părăsi. Îți promit. Sunt al tău, Katherine, sunt al tău până la moarte.

Clatin din cap. Îmi e așa de frică să-i mărturisesc Elisabetei și sunt sigură că Janey s-a înșelat și nu e nici un copil pe drum. Simt că am pierdut totul primăvara asta plină de tristețe: Janey și șansa unui copil de la fratele ei, iar acum mai și pleacă.

— S-a dus, nici nu cred că a existat vreodată, îi spun.

— Se poate ca o femeie să nu-și dea seama de lucrurile astea?

— Nu știu ce-ar trebui să simt! strig eu. Nu simt decât că mor de frică și că mă doare teribil moartea lui Janey și că nu am curaj s-o înfrunt pe Elisabeta. Dar altceva nu simt. Nu m-am îngrășat sau altceva de felul acesta.

Mă privește de parcă ar trebui să cunosc astfel de mistere, de parcă toate fetele din lume ar ști lucrurile astea din instinct, iar eu sunt prostuță fiindcă nu le știu.

— De unde să știu? îl întreb. Dacă toată lumea ar ști că suntem căsătoriți, aș putea s-o întreb pe mama ta sau pe vreo moașă. Nu e vina mea.

— Sigur că nu e vina ta, spune el repede. Nici a mea. Doar că ar fi mult mai bine dacă am ști sigur. Dacă ai ști tu sigur.

Cucul cântă chiar deasupra capetelor noastre, iar eu privesc în sus și văd pentru o clipă penele frumos dungate de pe pieptul păsării.

— Tu ascuți ce zic? întreabă el cu ardoare.

— Ai putea să te duci și să vii înapoi cât poți de repede, spun eu ursuză. Nu se vor schimba prea multe într-o lună, iar lumea va începe să-și pună întrebări dacă refuzi o asemenea ocazie.

— Dacă îmi trimiți vorbă, o să mă întorc de îndată, promite el. Pentru orice. În clipa în care trimiți după mine, mă întorc la tine. Oriunde aș fi. Am un slujitor nou, iar el se va ocupa de mesaje, de mesajele noastre, fără să spună nimănui. Îl cheamă Glynne, o să ții minte? Și o să ai încredere în el când vine la tine?

— O să țin minte, dar tu promiți să mergi la încoronare și să te întorci drept acasă? îl întreb. Să nu te ții după regina-văduvă precum un cățeluș, cum face Henry Stuart, fiul lui Margaret Douglas.

— Promit, spune el. N-o să fiu plecat mult, doar câteva săptămâni.

— Bine, atunci, spun eu tristă. Du-te!

Scoate de la spate un mic document răsucit și o punguță cu aur.

— Pentru tine, spune el dulce. Iubita mea soție. Pentru orice cheltuieli ai avea cât sunt plecat. Iar aici e testamentul meu. Ți las pământuri în valoare de o mie de lire. O mie!

— O, nu mai spune asta!

Dintr-odată sunt din nou copleșită de lacrimi, cu gândul la Janey care a murit singură, în timpul nopții, fără să apuce să-și ia rămas-bun de la mine.

— Nu mai spune asta. Nu vreau să moștenesc nimic de la tine. Vreau doar să trăiesc cu tine, nu să murim. Toți pe care-i iubesc mor, iar acum tu pleci!

— Pune-l bine, oricum, spune el, împingându-mi-l în mână, iar eu mă voi întoarce în mai puțin de o lună să ți-l cer înapoi.

Palatul Greenwich, Vara anului 1561

Cei de la curtea aproape nu bagă de seamă când Ned își ia rămas-bun de la regină, toată lumea e prea ocupată să se distreze. E anotimpul preferat al Elisabetei și în fiecare zi sunt baluri și vânători și picnicuri. Plecăm de la palatul Greenwich să vânăm în luncile aflate de-a lungul râului. Seara ne plimbăm prin grădini și privim lăstunii și rândunelele timpurii care dau ocol după ocol turnurilor înalte și coboară iute spre apă. Se scufundă după propria lor oglindire, lăsând în urmă vălurele după ce se dezlipesc de imaginea lor din apă.

Elisabeta e la fel de îndrăgostită de Robert Dudley ca întotdeauna, neputând să reziste mâinii lui întinse care o invită la dans sau să meargă alături de el, neputând să reziste la intimidările lui, când amenință că va pleca să trăiască în Spania dacă nu-l consultă ca pe un soț. Și-a recâștigat toată puterea asupra reginei, pierdută la moartea soției lui, deși la curte nu va mai reuși niciodată acest lucru. Țara nu-l va accepta niciodată drept soțul ei,

iar marele joc al vieții Elisabetei e să-i promită destul cât să-l păstreze lângă ea, fără să dezvăluie altcuiva ce-i jură lui. Cred că înșelătoria ei e mult mai lipsită de loialitate și mai rea decât a mea. Eu, cel puțin, nu-l mint pe Ned, deși trebuie să-i mint pe toți ceilalți.

William Cecil e mai atent și mai blând cu mine decât a fost vreodată, de parcă s-ar teme că Robert Dudley o va convinge pe regină să se mărite cu el, iar țara se va îndrepta către mine, drept moștenitoare. Lumea ar prefera să urc eu pe tron în locul oricărei femei căsătorite cu un Dudley.

— Sunteți foarte palidă, îmi spune William Cecil cu blândețe. Atât de mult vă lipsește?

Trebuie să-mi înăbuș un mic țipăt, gândindu-mă că vorbește despre Ned, dar el se referă la Janey.

— Mi-e tare dor de ea, reușesc să îngaim.

— Trebuie să vă rugați pentru ea, spune el. Nu am nici o îndoială că s-a dus drept în rai. Nu există nici un purgatoriu ca să te rogi să scape sufletele de acolo, dar tot e o alinare să te rogi pentru fericirea celor dragi ajunși în rai, iar Dumnezeu aude toate rugăciunile.

Nu-i spun cât de arzător mă rog să se întoarcă Ned repede. Doar îmi cobor privirea în pământ și sper că mă va lăsa să plec de lângă el și să mă duc în apartamentele regine. Acolo nimănui nu-i pasă cum arăt. De fapt, Elisabeta preferă să mă vadă palidă și tăcută.

— Și vă e dor și de fratele ei, contele de Hertford? mă întreabă Cecil cu viclenie.

Mi se pare așa de straniu un astfel de ton din partea unui om atât de serios, că risc să-mi ridic puțin privirea. El zâmbește către mine, iar ochii lui întunecați îmi caută chipul. Simt că roșesc, știu că el va băga de seamă și singur.

— Sigur, spun. Mi-e dor de amândoi.

— N-aveți nimic să-i spuneți reginei... sau mie? face el o aluzie ușoară.

Îi arunc o privire scurtă; n-am de gând să mă las necăjită cu privire la asta.

— Mi-ați spus să aștept momentul potrivit să-i vorbesc.

— E adevărat, recunoaște el. Și acum nu e momentul potrivit. Îmi strâng buzele.

— Atunci îi voi vorbi când îmi spuneți că se poate, zic eu.

Îmi voi găsi curajul să vorbesc cu regina și-l voi chema pe Ned acasă de îndată ce William Cecil spune că a venit clipa potrivită. Până atunci, sunt mută de frica ei. Nu îndrăznesc să-i spun lui William Cecil cât de departe am mers fără permisiune de la el și fără sprijinul lui Robert Dudley. Desigur, Ned era sigur că atât William Cecil, cât și Robert Dudley știau ce punem la cale, și oricine ar fi putut pune rămășag că un tânăr frumos precum Ned și o prințesă încântătoare ca mine se vor îndrăgosti dacă li se îngăduie să-și petreacă fiecare zi împreună. Așa că, probabil, ar trebui să vorbesc curând, în speranța că William Cecil va veni în apărarea mea.

Dar dacă William Cecil nu mă invită să-i fac confidențe, ci, dimpotrivă, mă previne să nu mă căsătoresc cu Ned, prin tonul lui plin de aluzii? Aș vrea să-mi fi vorbit mai limpede înainte ca eu și Ned să ne căsătorim și să ne culcăm împreună, apoi el să plece.

Mai rău de-atât, încep să am grețuri dimineța și nu mai pot să mănânc carne, mai ales carne cu grăsimi, până seara. Mi se întoarce stomacul pe dos, ceea ce e ciudat, fiindcă mie întotdeauna mi-a fost foame dimineța și am atacat micul dejun cu o foame de lup după capelă și post. Sora mea, Jane, îmi spunea că sunt lacomă, iar eu râdeam și spuneam... dar nu mai contează acum ce spuneam, de vreme ce n-o să-i mai spun niciodată, iar acum nu pot să văd decât pâine și lapte și, uneori, nici măcar atât. Jo, mopsul, îmi stă în poală la micul dejun și mănâncă mai toată porția mea. Cred că și sânii îmi sunt mai calzi și mă dor puțin. Nu știu sigur și tot nu am pe cine întreba, dar cred că acestea sunt semne că aș putea fi grea. Și apoi, ce-o să mă fac?

Lady Clinton, mătușa mea, Elisabeta Fitzgerald, o rudă de-a mea care a iubit-o mult pe sora mea, Jane, mă oprește în galerie și observă că nu mai sunt așa de binedispusă în lipsa prietenilor mei din familia Seymour. Așteaptă de parcă ar trebui să-i răspund ceva. Lady Northampton, care vine în urma ei, îmi spune fără ocolișuri că, dacă sunt îndrăgostită de Ned Seymour, atunci aș face bine să-i spun reginei și s-o conving să-i ceară să mă facă o femeie cinstită. Stau una lângă cealaltă, prietenele Elisabetei, confidentele Elisabetei, o pereche de harpii, de parcă ele ar ști totul,